प्रमुख जिल्ला अधिकारीको पदस्थापन वा सरुवा गर्ने वा कामकाज गर्न खटाउने सम्बन्धी कार्यविधि, २०७९

नेपाल सरकार
गृह मन्त्रालय
सिंहदरबार, काठमाडौं

प्रमुख जिल्ला अधिकारीको पदस्थापन वा सरुवा गर्ने वा कामकाज गर्न खटाउने सम्बन्धी कार्यविधि, २०७९

उपप्रधानमन्त्रीस्तरबाट स्वीकृत मितिः २०७९।१०।०३ गते

<u>प्रस्तावना</u>: नेपाल सरकारको प्रतिनिधिका रूपमा जिल्लामा खटिने प्रमुख जिल्ला अधिकारीको पदस्थापन वा सरुवा गर्दा वा काज खटाउँदा नेतृत्व र समन्वय क्षमता, सुरक्षा व्यवस्थापन सम्बन्धी ज्ञान, स्थानीयस्तरको कार्य अनुभव, रुची, दक्षता र वरिष्ठताको आधारमा सरल, पारदर्शी एवम् अनुमानयोग्य रूपमा गर्न वाञ्छनीय भएकोले,

सुशासन (व्यवस्थापन तथा सञ्चालन) नियमावली, २०६५ को नियम ९ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी मन्त्रालयले देहायको कार्यविधि बनाएको छ।

१. **<u>संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ</u>**: (१) यो कार्यविधिको नाम "प्रमुख जिल्ला अधिकारीको पदस्थापन वा सरुवा गर्ने वा काज खटाउने सम्बन्धी कार्यविधि, २०७९" रहेको छ।

(२) यो कार्यविधि तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ।

२. **<u>परिभाषा</u>:** विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा,

(क) "मन्त्रालय" भन्नाले नेपाल सरकार, गृह मन्त्रालय सम्झनु पर्छ।

(ख) "विभाग" भन्नाले मन्त्रालय मातहत रहेका विभागहरू सम्झनु पर्छ।

(ग) "अधिकृत" भन्नाले राजपत्राँकित प्रथम श्रेणीको कर्मचारी सम्झनु पर्छ र सो शब्दले राजपत्राँकित द्धितिय श्रेणिको कर्मचारी समेतलाई जनाउछ ।

३. **<u>योग्य हुने</u>:** (१) देहायका अधिकृत कर्मचारी प्रमुख जिल्ला अधिकारीको पदमा पदस्थापना वा सरुवा हुन वा काज खटाउन योग्य हुनेछन्:

(क) राजपत्राङ्कित प्रथम श्रेणीको प्रमुख जिल्ला अधिकारीको हकमा,

(अ) राजपत्राङ्कित प्रथम श्रेणीको प्रमुख जिल्ला अधिकारी हुने 'क' वर्गको जिल्लामा मन्त्रालय, विभाग वा अन्तर्गत कम्तीमा एक वर्ष काम गरेको,

(आ) राजपत्राङ्कित द्वितीय श्रेणीको अधिकृतलाई खटाउनु पर्ने अवस्थामा उक्त श्रेणीको पदमा कम्तीमा पाँच वर्षको प्रशासनिक क्षेत्रको कार्य अनुभव भएको,

(इ) कानूनमा स्नातक तह उत्तीर्ण वा मान्यता प्राप्त संस्थाबाट कम्तिमा तीन महिनाको न्याय तथा कानून सम्बन्धी तालीम प्राप्त गरेको।

(ख) राजपत्राङ्कित द्वितीय श्रेणीको प्रमुख जिल्ला अधिकारीको हकमा,

(अ) राजपत्राङ्कित द्वितीय श्रेणीको सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी वा इलाका प्रशासन कार्यालयको प्रमुख भई वा मन्त्रालय, विभाग वा अन्तर्गत कम्तीमा एक वर्ष काम गरेको,

(आ) कानूनमा स्नातक तह उत्तीर्ण भएको वा मान्यता प्राप्त संस्थाबाट कम्तिमा तीन महिनाको न्याय तथा कानून सम्बन्धी तालीम प्राप्त गरेको।

४. **<u>प्राथमिकता दिइने</u>**: (१) प्रमुख जिल्ला अधिकारीको पदस्थापना वा सरुवा गर्दा वा काज खटाउँदा देहायका आधारमा प्राथमिकता दिइनेछ:

(क) पहिलो पटक प्रमुख जिल्ला अधिकारी खटाउँदा मन्त्रालय, विभाग वा अन्तर्गत कार्यालयमा कार्यरत राजपत्राङ्कित प्रथम वा द्वितीय श्रेणीका अधिकृतमध्ये वरिष्ठ अधिकृतलाई,

(ख) काठमाडौं उपत्यकाका जिल्लामा पदस्थापन वा सरुवा गर्दा वा काज खटाउँदा 'ख' र 'ग' वर्गका जिल्लाहरूमा प्रमुख जिल्ला अधिकारी भई अनुभव हासिल गरिसकेको अधिकृतलाई,

(ग) प्रदेश राजधानी भएको जिल्लाको हकमा मन्त्रालय, विभाग वा अन्तर्गत कार्यालयमा वा प्रमुख जिल्ला अधिकारी भई कार्य गरिसकेका अधिकृतलाई।

(घ) गृह सचिव र प्रमुख जिल्ला अधिकारीबीच हुने कार्यसम्पादन सम्झौताको मूल्याङ्कनमा उत्कृष्ट हुने तीन जिल्लाका प्रमुख जिल्ला अधिकारीलाई।

५. **<u>पदस्थापन वा सरुवा नगरिने वा नखटाइने:</u>** (१) देहायका अधिकृतलाई प्रमुख जिल्ला अधिकारीको पदमा पदस्थापन वा सरुवा गरिने वा काज खटाइने छैन:

(क) विभागीय सजाय पाएको भए सो अवधिभर वा विभागीय कारवाहीको प्रक्रिया प्रारम्भ भएको भए सो प्रक्रिया नटुङ्गिएसम्म ।

(ख) कार्यसम्पादन सम्झौताको मूल्याङ्कनमा ९० प्रतिशतभन्दा कम अङ्क ल्याई अन्तिम तीनमा रहने तीन जिल्लाका प्रमुख जिल्ला अधिकारीलाई तत्काल अर्को **जिल्लामा** प्रमुख जिल्ला अधिकारीको जिम्मेवारी दिइने छैन।

(ग) राजपत्राङ्कित प्रथम श्रेणीको प्रमुख जिल्ला अधिकारी रह **<u>पदस्थापन</u>** ने पदमा राजपत्राङ्कित प्रथम श्रेणीको कर्मचारी उपलब्ध हुन नसक्ने अवस्थामा राजपत्राङ्कित द्वितीय श्रेणीको अधिकृतलाई खटाउँदा उक्त पदमा पाँच वर्ष पुरा नभएका अधिकृतलाई।

(घ) राजपत्राङ्कित प्रथम श्रेणीको प्रमुख जिल्ला अधिकारी रहने पदमा राजपत्राङ्कित द्वितीय श्रेणीको अधिकृतलाई खटाउँदा 'ग' वर्गका जिल्लामा खटाइनेछ।

(ङ) अधिकृतको स्थायी ठेगाना भएको जिल्लामा प्रमुख जिल्ला अधिकारीको रूपमा पदस्थापन, सरुवा गर्न वा काजमा खटाइने छैन।

(च) कुनै एक प्रदेशमा एक अवधि पुरा गरेका अधिकृतलाई पुनः सोही प्रदेशको अर्को जिल्लामा प्रमुख जिल्ला अधिकारीको रूपमा खटाइने छैन।

६. **<u>पदस्थापन वा सरुवा गर्ने वा काज खटाउने प्रयोजनको लागि जिल्लाको वर्गीकरण र आधार सम्बन्धी व्यवस्थाः</u>** (१) राजपत्राङ्कित प्रथम श्रेणीको प्रमुख जिल्ला अधिकारीको पदस्थापन वा सरुवा गरिने वा काजमा खटाइने प्रयोजनको लागि ६१ जिल्लालाई अनुसूची बमोजिम वर्गीकरण गरिएको छ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम वर्गीकरण गरिएको जिल्लामा देहायका आधारमा प्रमुख जिल्ला अधिकारीको पदस्थापना वा सरुवा गरिने वा काजमा खटाइनेछः

(क) राजपत्राङ्कित प्रथम श्रेणीको अधिकृतलाई पहिलो पटक प्रमुख जिल्ला अधिकारीको रूपमा खटाउँदा अनुसूची बमोजिम 'ख' वा 'ग' वर्गको जिल्लामा खटाइनेछ।

तर, मन्त्रालयको महाशाखा प्रमुख वा विभागमा महानिर्देशक भई न्यूनतम एक वर्ष कार्यसम्पादन गरेको अधिकृतलाई 'क' वर्गको जिल्लामा खटाउन बाधा पर्ने छैन।

<u>स्पस्टीकरण</u>: यस उपखण्डको प्रयोजनको लागि "पहिलो पटक" भन्नाले यो कार्यविधि प्रारम्भ भएपछि अन्य निकायबाट सरुवा भई यस मन्त्रालयमा आएका अधिकृतलाई प्रमुख जिल्ला अधिकारीको रुपमा खटाएको पटकलाई पहिलो पटक संझनु पर्छ ।

(ख) राजपत्राङ्कित द्वितीय श्रेणीको प्रमुख जिल्ला अधिकारी रहने जिल्लामा प्रमुख जिल्ला अधिकारी खटाउँदा मन्त्रालय, विभाग वा अन्तर्गतका कार्यालयमा कम्तीमा एक वर्ष काम गरेको अधिकृतलाई,

(ग) अनुसूची बमोजिम 'ग' वर्गको जिल्लामा प्रमुख जिल्ला अधिकारी भएको अधिकृतलाई 'ख' वा 'क' वर्गको जिल्लामा प्रमुख जिल्ला अधिकारीमा खटाइनेछ र निजको इच्छा विपरित पुनः 'ग' वर्गको जिल्लामा खटाइने छैन।

(घ) 'क' वर्गको जिल्लामा प्रमुख जिल्ला अधिकारी भइरहेको अधिकृतलाई तत्काल 'क' वर्गको अर्को जिल्लामा प्रमुख जिल्ला अधिकारीको रूपमा खटाइने छैन।

तर, वार्षिक कार्यसम्पादन सम्झौताको मूल्याङ्कनको आधारमा उत्कृष्ट तीनवटा जिल्लाका प्रमुख जिल्ला अधिकारीलाई अनुसूची बमोजिम 'क' वर्गको जिल्लाबाट 'क' वर्गकै जिल्लामा खटाउन बाधा पर्ने छैन।

(३) गृह सचिव र प्रमुख जिल्ला अधिकारीबीच हुने कार्यसम्पादन सम्झौताको उपलब्धिस्तरको औसत अङ्कलाई समेत प्रमुख जिल्ला अधिकारीको पदस्थापन, सरुवा वा काजमा खटाउने आधार बनाइनेछ।

७. **<u>कामकाज गर्ने अवधि:</u>** (१) विशेष परिस्थितिमा बाहेक एउटा जिल्लामा प्रमुख जिल्ला अधिकारीको कामकाज गर्ने अवधि सामान्यतया एक वर्षको हुनेछ।

तर, २०७९ बैशाख १ गते अघि प्रमुख जिल्ला अधिकारीको जिम्मेवारीमा खटाईएका अधिकृतहरूको हकमा अन्यत्र कामकाजमा खटाउन बाधा पर्ने छैन।

<u>स्पस्टीकरण</u>: यस दफाको प्रयोजनको लागि "विशेष परिस्थिति" भन्नाले जिल्लाको शान्ति सुरक्षाको अवस्था बिग्रिन गएमा, प्रमुख जिल्ला अधिकारी लामो समय कार्यालयमा अनुपस्थित हुने अवस्था भएमा, निजको स्वास्थ्य अवस्था गम्भीर रूपमा बिग्रिन गएमा, विभागीय

कारबाहीको सिफारिस भएमा, आचरण तथा अनुशासन सम्बन्धी प्रश्न उठेमा वा यस्तै प्रकृतिका संवेदनशील अवस्था सम्झनु पर्छ।

८. **<u>मन्त्रालय, विभाग वा अन्तर्गत कार्यालयमा पदस्थापना वा सरुवा गरिने वा काजमा खटाइनेः</u>** (१) निरन्तर तीनवटा जिल्लाको प्रमुख जिल्ला अधिकारीको जिम्मेवारी बहन गरिसकेका राजपत्राँकित प्रथम श्रेणीका अधिकृतलाई मन्त्रालय, विभाग वा अन्तर्गत कार्यालयमा एक अवधिको लागि प्रमुख जिल्ला अधिकारी बाहेकको जिम्मेवारीमा खटाइनेछ।

(२) एक अवधि प्रमुख जिल्ला अधिकारी भइसकेको राजपत्राङ्कित द्वितीय श्रेणीको अधिकृतलाई सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारीमा वा मन्त्रालय वा विभाग वा अन्तर्गतको कार्यालयको समान पदमा खटाई एक कार्यकाल सकिएपछि मात्रै प्रमुख जिल्ला अधिकारीको जिम्मेवारीमा खटाइनेछ।

(३) मन्त्रालय बाहिर सरुवा भई गएको राजपत्राङ्कित द्वितीय श्रेणीको अधिकृत पुनः मन्त्रालयमा सरुवा भई आएमा एक अवधि मन्त्रालय, विभाग वा अन्तर्गत कार्यालयमा कामकाज गरेपछि मात्र प्रमुख जिल्ला अधिकारीको जिम्मेवारीमा खटाइनेछ।

९. **<u>कार्यविधि आन्तरिक प्रयोजनको लागि मात्र हुने:</u>** (१) यो कार्यविधि आन्तरिक प्रयोजनको लागि मात्र हुनेछ।

(२) यो कार्यविधि प्रारम्भ हुनु अघि राजपत्राङ्कित प्रथम श्रेणीको पदमा कार्यरत राजपत्राङ्कित द्वितीय श्रेणीका प्रमुख जिल्ला अधिकारीको सम्वत् २०७९ साल माघ मसान्तसम्म यस कार्यविधि बमोजिम व्यवस्थापन गरिने छ।

१०. **<u>प्रचलित कानून बमोजिम हुनेः</u>** (१) यस कार्यविधिमा लेखिएका कुराहरू प्रचलित कानूनसँग बाझिएमा बाझिएको हदसम्म प्रचलित कानूनमा भएको व्यवस्था नै लागू हुनेछ।

११. **<u>संशोधन वा खारेज हुनेः</u>** (१) मन्त्रालयले यस कार्यविधिमा भएका व्यवस्था संशोधन गर्न वा खारेज गर्न सक्नेछ।

अनुसूची

(दफा ६ को उपदफा (१), उपदफा (२) को खण्ड (क), (ग) र घ सँग सम्बन्धित)

राजपत्राङ्कित प्रथम श्रेणीका प्रमुख जिल्ला अधिकारीहरूको पदस्थापन वा सरुवा वा काजको लागि जिल्लाहरूको वर्गीकरण

'क'	'ख'	'ग'
काठमाडौं	इलाम	अछाम
कास्की	उदयपुर	अर्घाखाँची
कैलाली	कञ्चनपुर	ओखलढुंगा
चितवन	कपिलवस्तु	खोटाङ
झापा	काभ्रेपलाञ्चोक	गुल्मी
पर्सा	गोरखा	जाजरकोट
बाँके	तनहुँ	जुम्ला
मकवानपुर	दाङ	डडेल्धुरा
मोरङ	धनुषा	डोटी
रूपन्देही	धादिङ	दैलेख
ललितपुर	नवलपरासी (बर्दघाट सुस्ता पूर्व)	दोलखा
सुनसरी	नवलपरासी (बर्दघाट सुस्ता पश्चिम)	धनकुटा
	नुवाकोट	पर्वत
	पाल्पा	पाँचथर
	बर्दिया	प्युठान
	बारा	बैतडी
	भक्तपुर	भोजपुर
	महोत्तरी	रामेछाप
	रौतहट	रोल्पा
	वागलुङ	लमजुङ
	सप्तरी	सल्यान
	सर्लाही	संखुवासभा
	स्याङ्जा	
	सिन्धुपाल्चोक	

	सिरहा	
	सिन्धुली	
	सुर्खेत	